

Vad vet forskarna om valet?

Två IFN-forskare delar med sig av sin forskning om väljarbeteenden. Det är Henrik Jordahl som i en podd diskuterar plånboksröstning. Det vill säga att väljarna röstar på det parti vars politik är mest gynnsam för den egna privatekonomin. Han kommenterar också Socialdemokraternas förslag till en extra semestervecka för föräldrar. Richard Öhrvall berättar i en podd vad det är som får människor att gå till valurnorna. Han uttrycker en viss optimism för att sociala medier kan locka fler att rösta.

Plånboksröster

I en podd berättar Henrik Jordahl, IFN, om när vi röstar på det parti vars politik är mest gynnsam för den egna privatekonomin. Han tror att socialdemokraternas vallöfte om en extra ledig vecka för föräldrar kan ge partiet en boost i valrörelsen. Jordahl, som studerat effekterna på valutgången 1998 när (S) lovade maxtaxa i förskolan, menar att de två förslagen kan jämföras kostnadsmässigt. En skillnad är dock att maxtaxan uppmuntrade till mer arbete och den lediga veckan till mer ledighet. Han tillägger:

– Socialdemokraterna har krympt i opinionen, och man kan fråga sig hur troligt väljarna bedömer att (S) kommer att kunna samla en majoritet för det här förslaget – det är ju svårare ju mindre partiet är.

Vem röstar på vad?

När människor ser i sociala medier att deras vänner röstar så blir de lite mer benägna att gå och rösta, förklarar Richard Öhrvall som doktorerar i statsvetenskap vid Linköpings universitet och är verksam vid IFN. Richard kommer på valnatten i år att finnas med i studion i TV2 för att diskutera valet ur lokala och regionala perspektiv. I denna podd berättar han om olika väljargrupperns beteende och vad det är som får människor att gå till valurnorna. Han säger att de flesta av oss kommer att rösta i årets val. Men ”är man en ung man, 20–21 år, utrikesfödd och bor i ett område med lågt valdeltagande så är sannolikheten betydligt mindre att man röstar än vad den är för en person som är 60–70 år, högutbildad och bor i ett välbärgat område”.

IFN:s forskning presenteras först i ett working paper. Nästa steg är publicering i vetenskapliga tidskrifter som är peer reviewed. Här redovisas några av de studier som nyligen accepterats för sådan publicering.

Mathias Ekström, "Seasonal Altruism: How Christmas Shapes Unsolicited Charitable Giving". *Journal of Economic Behavior & Organization*.

Genom att studera en unik doneringssituation visar forskaren att människor blir mer altruistiska i december. Vidare finner han att denna ökning i altruism motsvarar effekten av en 30 procentig rabatt på givande, samt att hälften av ökningen i altruism i december kvarstår i januari.

Mario Blázquez de Paz, "Electricity Auctions in the Presence of Transmission Constraints and Transmission Costs". *Energy Economics*.

I denna uppsats analyseras hur den teoretiska jämvikten på integrerade elmarknader påverkas av olika typer av överföringskostnader. Resultaten visar att så kallade överföringstaxor, kopplade till mängden elektricitet som säljs på den konkurrerande marknaden, kan vara konkurrenshämmande och leda till högre konsumentpriser.

Lars Oxelheim, "Optimal vs Satisfactory Transparency: The Impact of Global Macroeconomic Fluctuations on Corporate Competitiveness". *International Business Review*.

De flesta företagsbeslut hänger på ledningens förmåga att avgöra vad som är ett uthålligt resultat och vad som är tillfälliga fluktuationer. Denna artikel analyserar vad som påverkar gapet mellan optimal transparens för företaget och tillfredsställande transparens för investerare när fördelningen mellan uthålligt och tillfälligt resultat kommuniceras.

Fridrik M. Baldursson, **Ewa Lazarczyk**, Marten Ovaere och Stef Proost. "Cross-Border Exchange and Sharing of Generation Reserve Capacity". *Energy Journal*.

Efter samarbete på terminsmarknaden, dagen före-marknaden och intradagsmarknaden har vissa stamnätsoperatörer i Europa och USA nyligen även börjat samarbeta om upphandling av reservkraft. I denna uppsats jämför forskarna tre grader av samarbete mellan stamnätsoperatörer och visar att samverkan sänker kostnaderna för reservkraft.

Martin Olsson och **Joacim Tåg**, "Are Foreign Private Equity Buyouts Bad for Workers?". *Economics Letters*.

Forskarna studerar hur riskkapitalinvesteringar påverkar anställdas karriärer. Riskkapitalinvesteringar som görs av utländska riskkapitalbolag har ingen påverkan på anställdas karriärer, men det har investeringar av lokala bolag. Dessa investeringar följs av högre arbetslöshet och lägre löner för individer som jobbade i bolaget när det köptes upp.

Åsa Lindholm-Dahlstrand, **Martin Andersson** och Bo Carlsson, "Entrepreneurial Experimentation: A Key Function in Systems of Innovation". *Small Business Economics*.

Denna uppsats pekar på det experimentella entreprenörskapets betydelse för ett lands innovationssystem. Forskarna menar att entreprenörskapets främsta roll är att skapa nytt, att anpassa innovationer till nya kontexter samt att utnyttja en innovation i större skala än tidigare. På mikronivå kan detta ske genom företagsuppköp och avknoppning.

Mikael Elinder, Oscar Erixson och **Daniel Waldenström**, "Inheritance and Wealth Inequality: Evidence from Population Registers". *Journal of Public Economics*.

Forskarna undersöker hur ärvt kapital påverkar förmögenhetsfördelningen. De finner att arv minskar relativ ojämlikhet men ökar gapet mellan topp och botten. Förklaringen är att rika arvingar ärver mer medan arven spelar större roll för mindre förmögna arvingar. Artikeln analyserar även förmögenhetsrörlighet och arvskattens effekter.

Andreas Bergh och **Richard Öhrvall**, "A Sticky Trait: Social Trust Among Swedish Expatriates in Countries with Varying Institutional Quality". *Journal of Comparative Economics*.

I denna studie av utlandssvenskar visas att dessa har hög tillit och i regel behåller denna även i länder med hög korruption och sämre fungerande rättsstat. En tydlig negativ effekt syns dock hos dem som redan i unga år flyttade till ett land med dåligt fungerande samhällsinstitutioner.

Ola Andersson, Håkan J. Holm, Jean-Robert Tyran och Erik Wengström, "Risking Other People's Money: Experimental Evidence on the Role of Incentives and Personality Traits". *Scandinavian Journal of Economics*.

Att ta riskfyllda beslut för andra människor är ett vanligt förekommande fenomen på marknader. Uppsatsen visar både teoretiskt och med experiment att felkonstruerade incitament leder till ett för stort risktagande av klienternas vägnar. Beslutsfattare som är mer måna om sina medmänniskor är dock mindre benägna att utsätta sina klienter för ökad risk.

Ny plattform för samarbete inom *Corporate Economics*

Hittills har forskning om företagande och näringsliv skett relativt isolerat inom flera olika discipliner. Avsaknaden av ett samlat grepp och en organisation för interaktion, där man kan lära av varandra, har varit ett hinder för utvecklingen inom forskningen. ”Vi hoppas kunna förändra detta med hjälp av det nygrundade nätverket Nordic Initiative for Corporate Economics, NICE”, säger professor Lars Persson, IFN, som tillsammans med professor Alexander Ljungqvist, Handelshögskolan i Stockholm och affilierad till IFN, har initierat den nya plattformen. Under processens gång har de myntat begreppet *corporate economics*.

Ljungqvist förklarar att ”vårt mål för denna konferens är att skapa en gemensam bas för våra olika specialiteter. Det är det vi kallar *corporate economics*”.

De discipliner som berörs är bland andra industriell organisation, redovisning och entreprenörskap inom ramarna för ekonomi och management.

Ett 20-tal internationellt välrenommerade forskare med intresse för *corporate economics* och verksamma inom olika discipliner deltog på den första konferensen som arrangerades den 17–18 augusti i Stockholm.

Kort och gott

Tre nya forskningsassistenter har anställts på IFN: Hedda Nielsen har en masterexamen i nationalekonomi från Handelshögskolan i Stockholm, Alexandra Allard har en civil-ekonomexamen samt en masterexamen i nationalekonomi och ekonomisk analys från Linköpings universitet, och Marcos Demetry har en masterexamen i nationalekonomi från Uppsala universitet.

14–15 juni arrangerade IFN en internationell forskarkonferens med temat ”Entreprenörskap och innovation: dåtid, nutid och framtid”. Deltagarna kom från Sverige, USA, Nederländerna, Italien, Belgien, Tyskland, Storbritannien och Kanada. Ämnen som diskuterades var bland annat hur företagande och innovativ verksamhet påverkas av samhällsinstitutioner.

Anonymt rättade tentor vid Stockholms universitet (SU) ger kvinnor mer höjda betyg än män. Det visar forskarna Björn Tyrefors, IFN, och Joakim Jansson, SU och IFN. Tidigare forskning har visat på könsbias mot pojkar, vid bedömning i gymnasium och grundskola – där majoriteten av lärarna är kvinnor. Tyrefors och Jansson finner att delar av effekten på SU beror på att man får högre betyg av en lärare av samma kön när tentamina inte är anonyma, men att den manliga dominansen bland rättande lärare som mest kan förklara 20 procent av den totala förbättringen av kvinnors betyg.

Nytt working paper

Debatt & politik i urval

5 juni | Rapporten Globalisering och svensk arbetsmarknad (SNS 2018) av Fredrik Heyman, IFN, och Fredrik Sjöholm, Lunds universitet och affilierad till IFN, presenterades på SNS. Lovorden var många. "Jag tar med mig den positiva grundtonen om globalisering och den tekniska utvecklingen," sa arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S).

7 juni | Magnus Henrekson, IFN, deltog i en panel som diskuterade svenska ägarskatter. "Det var totalt kaos för elva år sedan i form av snedvridningar i hur människor agerade för att undvika förmögenhetsskatten. Vi skulle få samma effekt i dag ifall den återinfördes", sa han. Svenskt Näringsliv arrangerade seminariet.

15 juni | Det finns inga tecken på att skolor drar ner på kvaliteten för att skapa lönsamhet, sa Henrik Jordahl, IFN, när han tillsammans med Gabriel Heller Sahlgren, affilierad till IFN, presenterade tre studier på ett seminarium som arrangerades av Svenskt Näringsliv. I lönsamma skolor är det en högre andel elever som har godkänt i alla ämnen, sa Jordahl.

15 juni | Mårten Blix, IFN, träffade en grupp japanska journalister på besök i Sverige. Temat var den svenska välfärdsstaten. Journalisterna undrade bland annat om föräldraförsäkring, pensioner och hur de svenska kollektivavtalen fungerar.

25 juni | Lars Calmfors, IFN, är en av redaktörerna för antologin Framtidens arbetsförmedling (Fores 2018). När boken lanserades var Calmfors moderator och Björn Tyrefors, IFN, en av kommentatorerna. Ett budskap i boken är att politikerna bör studera vad som fungerar bra och stegvis genomföra mindre förbättringar på enskilda områden.

Nyhetsbrev:
"Nyheter från IFN" utkommer sju gånger per år. Dessutom publiceras "News from IFN" två gånger årligen.

Nyhetsbrev